2024/779

8.3.2024

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2024/779

ze dne 26. února 2024

o bezpečných a odolných podmořských kabelových infrastrukturách

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Naše ekonomiky a společnosti jsou za účelem dosažení konkurenceschopné digitalizace Unie a jejího hospodářství stále více závislé na fungování internetu a mezinárodní konektivity. V této souvislosti je podmořská kabelová infrastruktura významným prvkem širšího internetového ekosystému při dosahování evropské digitální suverenity, neboť převážná většina pohybu údajů na mezinárodní úrovni se uskutečňuje prostřednictvím podmořských kabelů. Mnoho ostrovů v Unii, včetně tří ostrovních členských států, jakož i nejvzdálenější regiony EU a zámořské země a území jsou téměř zcela závislé na těchto podmořských kabelech pro komunikaci v rámci Unie. V současném kontextu zvýšeného rizika a antagonistických bezpečnostních hrozeb způsobených člověkem věnují vlády ve všech regionech světa vzhledem k propojené a nadnárodní povaze těchto infrastruktur zvláštní pozornost své potenciální závislosti na kritických kabelech, neboť systémové a rozsáhlé narušení podmořských kabelových komunikací by v případě koordinovaných útoků mohlo mít obzvláště závažné důsledky.

(2) Členské státy potvrdily, že jsou potřebná opatření na úrovni Unie. Výzva z Nevers ze dne 9. března 2022 ([1]) uznala strategický význam kritické infrastruktury, jako jsou telekomunikační sítě a digitální služby, pro mnoho zásadních funkcí v naší společnosti i skutečnost, že jsou hlavním cílem kybernetických útoků.

(3) V návaznosti na výzvu z Nevers provedla skupina pro spolupráci v oblasti bezpečnosti sítí a informací s podporou Komise a Agentury EU pro kybernetickou bezpečnost (ENISA) a po konzultaci se Sdružením evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (BEREC) posouzení rizik na vysoké úrovni pro komunikační infrastruktury a sítě, včetně podmořských kabelů. Toto posouzení rizik určilo jako hlavní hrozby fyzický útok na podmořské kabely nebo jejich sabotáž a výpadky elektrické energie postihující podmořské kabely, které využívají opakovače. Na základě těchto hrozeb a řady zjištěných zranitelností vypracovaly členské státy soubor rizikových scénářů, které mají z hlediska EU strategický význam. Patří mezi ně zejména riziko zasahování třetích zemí do činností dodavatele a poskytovatele řízených bezpečnostních služeb nebo podmořských kabelů a riziko koordinovaného fyzického útoku na digitální infrastrukturu, včetně podmořských kabelů, nebo jejich sabotáže.

(4) Doporučení Rady z prosince 2022 o celounijním koordinovaném přístupu za účelem posílení odolnosti kritické infrastruktury ([2]) (dále jen „doporučení o odolnosti kritické infrastruktury“) stanoví cílená opatření na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni za účelem posílené připravenosti, posílené reakce a mezinárodní spolupráce. Tato opatření se zaměřují zejména na kritickou infrastrukturu se značným přeshraničním významem v určených klíčových odvětvích, jako je energetika, doprava, vesmír a digitální infrastruktura.

(5) Rada v tomto doporučení vyzvala Komisi, aby provedla komplexní studii týkající se odolnosti podmořských komunikačních kabelů a aby konzultovala příslušné zúčastněné strany a odborníky ohledně vhodných opatření v souvislosti s možnými významnými incidenty týkajícími se podmořské infrastruktury. Komise v této souvislosti provedla studie a jejich závěry sdělí členským státům na odpovídajícím stupni důvěrnosti. Cílem tohoto doporučení je doplnit a podpořit provádění doporučení o odolnosti kritické infrastruktury.

([1]) https://presse.economie.gouv.fr/08-03-2022-declaration-conjointe-des-ministres-de-lunion-europeenne-charges-du-numerique-et-des-communications-electroniques-adressee-au-secteur-numerique/

([2]) Doporučení Rady ze dne 8. prosince 2022 o celounijním koordinovaném přístupu za účelem posílení odolnosti kritické infrastruktury 2023/C 20/01 (Úř. věst. C 20, 20.1.2023, s. 1).

(6) Ve společném sdělení o Strategii evropské hospodářské bezpečnosti z června 2023 ([3]) bylo navrženo, aby se rizika pro fyzickou a kybernetickou bezpečnost kritické infrastruktury nadále posuzovala v souladu s doporučením Rady ze dne 8. prosince 2022, a podmořské kabely byly v souvislosti s těmito riziky označeny za kritickou infrastrukturu. Ve zprávě o stavu digitální dekády za rok 2023 ([4]) Komise doporučila členským státům „zvýšit své úsilí, a to i prostřednictvím nezbytných investic, aby zajistily bezpečnost a odolnost evropských digitálních infrastruktur, zejména páteřní infrastruktury a podmořských kabelů".

(7) V závěrech Evropské rady ze dne 27. října 2023 bylo zdůrazněno, že „je zapotřebí účinných opatření k posílení odolnosti a zajištění bezpečnosti kritické infrastruktury", přičemž byl vyzdvižen „význam uplatňování komplexního a koordinovaného přístupu". V této souvislosti je důležité, aby Unie tyto problémy urychleně řešila.

(8) Členské státy by při přijímání opatření podle tohoto doporučení musely v příslušných a patřičných případech jednat v souladu s příslušnými ustanoveními, povinnostmi a mechanismy stanovenými ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ([5]) (dále jen „evropský kodex pro elektronické komunikace"), směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ([6]) (dále jen „směrnice NIS 2") a směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2557 ([7]) (dále jen „směrnice o odolnosti kritických subjektů").

(9) Směrnice NIS 2, která nahrazuje příslušná ustanovení evropského kodexu pro elektronické komunikace o bezpečnosti sítí a služeb a jejich provádění a prosazování (články 40 a 41 kodexu), pověřuje členské státy, aby přijaly politiky týkající se udržení celkové dostupnosti, integrity a důvěrnosti veřejného jádra otevřeného internetu, případně včetně kybernetické bezpečnosti podmořských komunikačních kabelů. Podle článku 23 směrnice NIS 2 by měly být incidenty postihující podmořské komunikační kabely hlášeny příslušnému týmu pro reakce na počítačové bezpečnostní incidenty (CSIRT) nebo příslušnému orgánu. Národní strategie kybernetické bezpečnosti členských států by měla v příslušných případech zohledňovat kybernetickou bezpečnost podmořských komunikačních kabelů a zahrnovat mapování potenciálních kybernetických bezpečnostních rizik a zmírňující opatření k zajištění nejvyšší úrovně jejich ochrany.

(10) Cílem směrnice o odolnosti kritických subjektů je zajistit, aby služby, které jsou nezbytné pro zachování životně důležitých společenských funkcí nebo hospodářských činností, byly na vnitřním trhu poskytovány bez narušení v jedenácti odvětvích, na něž se směrnice vztahuje. Zahrnuje to posílení fyzické odolnosti kritických subjektů poskytujících tyto služby. Směrnice o odolnosti kritických subjektů se vztahuje na odvětví digitální infrastruktury, pokud jde o určení kritických subjektů v tomto odvětví, přijetí vnitrostátních strategií, posouzení rizik členských států a podpůrná opatření členských států pro subjekty, které členské státy určily jako kritické.

(11) Strategie EU pro námořní bezpečnost ([8]) zdůrazňuje zvýšené riziko útoků ze strany subjektů s nekalými úmysly na kritickou námořní infrastrukturu, včetně podmořských kabelů, a navrhuje opatření na posílení odolnosti a ochrany této infrastruktury.

(12) Jak bylo zdůrazněno v šesté zprávě o pokroku při provádění strategie bezpečnostní unie EU, vydala EU přelomové právní předpisy ve všech oblastech, od ochrany kritických subjektů až po posílení kybernetické odolnosti. Mezitím se však bezpečnostní hrozby v Evropě a v našem sousedství stále vyvíjejí, což dokládá potřebu neustálé obezřetnosti a vysoké úrovně připravenosti s cílem čelit novým výzvám pro bezpečnost kritické infrastruktury, a to jak online, tak offline.

([3]) Společné sdělení Evropskému parlamentu, Evropské radě a Radě o „Strategii evropské hospodářské bezpečnosti", JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023.

([4]) Zpráva o stavu digitální dekády za rok 2023, 27. září 2023, https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news-redirect/798346

([5]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1972 ze dne 11. prosince 2018, kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace (Úř. věst. L 321, 17.12.2018, s. 36).

([6]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii (směrnice NIS 2) (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 80).

([7]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2557 ze dne 14. prosince 2022 o odolnosti kritických subjektů a o zrušení směrnice Rady 2008/114/ES (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 164).

([8]) Závěry Rady o revidované strategii EU pro námořní bezpečnost a jejím akčním plánu, 24. října 2023, https://www.consilium.europa.eu/media/67499/st14280-en23.pdf

(13) Toto doporučení má podpořit synergie na úrovni EU s cílem zvýšit bezpečnost a odolnost podmořských kabelových infrastruktur. Doporučuje jak konkrétní opatření k posouzení a zlepšení koordinace mezi Unií a jejími členskými státy, pokud jde o bezpečnost a odolnost stávajících a nových podmořských kabelových infrastruktur, tak podporu společného zavádění nebo významné modernizace těchto infrastruktur prostřednictvím projektů evropského zájmu v oblasti kabelů.

(14) Podmořské kabelové infrastruktury zahrnují nejen kabely, ale také veškerou infrastrukturu související s jejich výstavbou, provozem, údržbou a opravami, jako jsou pozemní stanice a pozemní části podmořského kabelu, které jsou k nim připojeny (např. pozemní trasy od šachty na pláži k pozemní stanici, datovému centru nebo přístupovému bodu), opravárenská střediska, jakož i flotila plavidel pro nasazení, údržbu a opravy.

(15) Komise zřizuje neformální expertní skupinu pro podmořskou kabelovou infrastrukturu ve smyslu rozhodnutí Komise C(2016) 3301 ze dne 30. května 2016 ([9]), složenou z orgánů členských států (dále jen „expertní skupina"), která bude Komisi poskytovat poradenství a odborné znalosti v souvislosti s opatřeními navazujícími na toto doporučení, zejména pokud jde o:

— usnadnění rychlé a účinné výměny informací mezi členskými státy, Komisí a Evropskou službou pro vnější činnost, a to udržováním úzké vazby mezi otázkami bezpečnosti a odolnosti podmořských kabelových infrastruktur, jakož i jejich financováním,

— mapování stávajících podmořských kabelových infrastruktur na úrovni EU na základě vnitrostátních mapování a jejich aktualizace, a to minimálně jednou ročně,

— přezkum mapování a vnitrostátních hodnocení rizik s cílem zjistit chybějící informace,

— navržení opatření k doplnění chybějících informací a metodiky pro konsolidaci dodatečných informací se stávajícími posouzeními, čímž se vytvoří základ pro celounijní posouzení rizik, zranitelností a závislostí,

— provádění aktuálních konsolidovaných celounijních posouzení rizik, zranitelností a závislostí podmořských kabelových infrastruktur, což by mělo vést k návrhům na zmírňující opatření,

— předložení návrhu seznamu strategických projektů evropského zájmu v oblasti kabelů, které splňují kritéria uvedená v tomto doporučení,

— poskytnutí fóra pro koordinovanou práci na vícestranných a mnohostranných fórech,

— projednání možností přijetí a zavedení inovativních řešení pro odhalování a odvracení hrozeb týkajících se podmořských kabelových infrastruktur, zejména na základě výsledků projektů financovaných EU, a

— rozvoj kapacit pro údržbu a opravu podmořských kabelů.

(16) Expertní skupina shromáždí potřebné odborníky a bude sloužit jako bezpečná platforma pro koordinaci mezi členskými státy a poskytovat Komisi poradenství a pomoc, čímž doplní role a úkoly skupiny pro spolupráci v oblasti bezpečnosti sítí a informací zřízené směrnicí NIS 2 a skupiny pro odolnost kritických subjektů zřízené směrnicí o odolnosti kritických subjektů. Expertní skupina by měla usnadnit rychlou a účinnou výměnu informací mezi členskými státy a Komisí týkajících se záležitostí, které spadají do oblasti působnosti tohoto doporučení. V zájmu zachování úzké vazby mezi otázkami bezpečnosti a odolnosti podmořských kabelových infrastruktur a jejich financováním a poskytováním prostředků na ně by členské státy v rámci expertní skupiny měly pravidelně konzultovat, provádět aktualizace a případně úzce spolupracovat se skupinou pro spolupráci v oblasti bezpečnosti sítí a informací a skupinou pro odolnost kritických subjektů, výbory členských států pro programy financování Unie, orgány třetích zemí, veřejnými rozvojovými a finančními institucemi, zástupci průmyslu a dalšími zúčastněnými stranami. Tato spolupráce má probíhat v rámci příslušných mandátů zúčastněných skupin, výborů a orgánů. Konzultace s výbory programů financování Unie a veřejnými rozvojovými a finančními institucemi by byla zaměřena zejména na využití synergií a na sdružování finančních prostředků a financování. Informace by měly být vyměňovány na odpovídajícím stupni důvěrnosti.

([9]) C(2016) 3301.

(17) Vzhledem k významu dosažení vysoké úrovně kybernetické bezpečnosti a fyzické bezpečnosti podmořských kabelových infrastruktur bez ohledu na jejich vlastníka se v tomto doporučení členské státy vyzývají, aby přijaly opatření k zajištění toho, aby provozovatelé podmořských kabelových infrastruktur splňovali nejvyšší bezpečnostní normy (případně včetně norem na úrovni obrany).

(18) V zájmu dosažení vysoké úrovně kybernetické bezpečnosti a fyzické bezpečnosti podmořských kabelových infrastruktur by se členské státy měly vybízet ke shromažďování příslušných informací ([10]) od organizací zastupujících podniky nebo v případě potřeby od jednotlivých podniků v rámci jejich jurisdikce. Tyto informace by měly být použity k vytvoření, doplnění a aktualizaci vnitrostátního mapování podmořských kabelových infrastruktur u všech dotčených členských států. Při shromažďování nebo výměně informací by se měla zachovávat důvěrnost předmětných informací a chránit bezpečnost a obchodní zájmy dotčených subjektů.

(19) Jako důležitý krok při vypracovávání konsolidovaného celounijního posouzení by mělo být na vnitrostátní úrovni provedeno a dokončeno posouzení rizik, zranitelností a závislostí, které ovlivňují podmořské kabelové infrastruktury. Mělo by jako výchozí bod zohlednit stávající celounijní posouzení a hodnocení rizik, zejména ta, která byla provedena v návaznosti na „výzvu z Nevers“, závěry Rady o rozvoji kybernetické pozice EU a – pokud jde o kybernetickou bezpečnost sítí 5G – v návaznosti na doporučení Komise (EU) 2019/534 ([11]). Vnitrostátní posouzení by mělo zahrnovat mapování stávajících a plánovaných infrastruktur. Členské státy by měly při provádění směrnice NIS 2 dále posílit vnitrostátní povinnosti dodavatelů a provozovatelů citlivých částí infrastruktury.

(20) V zájmu zvýšení připravenosti a poskytnutí podkladů pro budoucí koordinovaná posouzení rizik na úrovni Unie by členské státy měly být vyzývány k tomu, aby subjekty provozující podmořské kabelové infrastruktury podstupovaly pravidelné zátěžové testy. Tyto zátěžové testy by pomohly posoudit odolnost subjektů v rámci různých scénářů.

(21) Mělo by se považovat za nezbytné, aby zřizování, modernizace a údržba podmořských kabelových infrastruktur probíhaly co nejrychleji a aby administrativní zátěž byla co nejmenší. Proto by členské státy měly být vybízeny k tomu, aby se žádosti týkající se plánování, pořizování, výstavby, provozu, údržby a oprav těchto infrastruktur zpracovávaly online a co nejrychleji. Členské státy by měly být upozorněny na užitečnost jmenování orgánu, který by usnadňoval a koordinoval povolovací postupy. Tento orgán by mohl jmenovat koordinátora, který by sloužil jako jednotné kontaktní místo pro daný projekt. Kromě toho, bude-li to nezbytné pro udělení výjimky podle směrnice Rady 92/43/EHS ([12]) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ([13]), by plánování, pořizování, výstavba, provoz, údržba a opravy těchto infrastruktur měly být považovány za převažující veřejný zájem ve smyslu uvedených směrnic, pokud jsou splněny ostatní zbývající podmínky stanovené v těchto ustanoveních. Tímto není dotčena použitelnost nebo provádění jiných právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí.

(22) Členské státy by měly být vybízeny ke spolupráci na rozvoji kapacit pro údržbu a opravy podmořských kabelových infrastruktur.

(23) Mělo by být považováno za nezbytné doplnit probíhající a plánovaná posouzení rizik týkající se digitální a fyzické infrastruktury, na níž jsou digitální služby založeny, o konkrétní zvláštní posouzení rizik a o možnosti zmírňujících opatření týkající se podmořské kabelové infrastruktury. Expertní skupina bude požádána, aby v úzké spolupráci se skupinou pro spolupráci v oblasti bezpečnosti sítí a informací a skupinou pro odolnost kritických subjektů a za podpory agentury ENISA byla Komisi nápomocna při provádění konsolidovaného celounijního posouzení rizik, zranitelností a závislostí, které se bude týkat jak kybernetické, tak fyzické bezpečnosti podmořských kabelových

([10]) Například geolokace tras, technické specifikace kabelu atd.

([11]) Doporučení Komise (EU) 2019/534 ze dne 26. března 2019 Kybernetická bezpečnost sítí 5G (Úř. věst. L 88, 29.3.2019, s. 42).

([12]) Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

([13]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000).

infrastruktur a jejich dodavatelských řetězců. Toto konsolidované posouzení by mohlo vycházet ze zjištění z provedených posouzení rizik, zejména z vnitrostátních posouzení rizik týkajících se kybernetické bezpečnosti a fyzické bezpečnosti podmořských kabelových infrastruktur a jejich dodavatelských řetězců, a z posouzení v souvislosti s výzvou z Nevers a se závěry Rady o rozvoji kybernetické pozice EU a pro sítě 5G v návaznosti na doporučení (EU) 2019/534. Konsolidované posouzení by mohlo vést k doporučením, která by měla být řešena na vnitrostátní úrovni a/nebo na úrovni Unie, včetně navrhovaných zmírňujících opatření.

(24) V prvním kroku by expertní skupina mohla být Komisi nápomocna při přezkumu vnitrostátních posouzení rizik s cílem určit chybějící informace, které by bránily konsolidovanému celounijnímu posouzení rizik, zranitelností a závislostí, zejména pokud jde o vysoce rizikové dodavatele, a přezkoumat mapování stávajících a plánovaných podmořských kabelových infrastruktur realizované na vnitrostátní úrovni (včetně umístění, kapacity, technických charakteristik a vlastnictví kabelové infrastruktury), jakož i vzájemného působení fyzických a logických vrstev. Expertní skupina by mohla být Komisi nápomocna při mapování stávajících podmořských kabelových infrastruktur na úrovni EU na základě vnitrostátního mapování a jeho aktualizace, a to alespoň jednou ročně. Přezkum by měl zohlednit vzájemné vazby s dalšími kritickými infrastrukturami, zejména s elektrickými kabely, plynovody a zařízeními na výrobu energie z obnovitelných zdrojů na moři, jakož i s dalšími telekomunikačními infrastrukturami ([14]). Informace o mapování, které nejsou citlivé, mohou být sdíleny s příslušnými informačními místy infrastruktury, například v souvislosti se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/61/EU ([15]) (směrnice o snížení nákladů na širokopásmové připojení) a budoucím aktem o gigabitové infrastruktuře.

(25) Ve druhém kroku se expertní skupina vyzývá k navržení opatření k doplnění chybějících informací a metodiky pro konsolidaci dodatečných informací se stávajícími posouzeními, čímž se vytvoří základ pro celounijní posouzení rizik, zranitelností a závislostí.

(26) Ve třetím kroku se expertní skupina vyzývá k použití metodiky stanovené v předchozím kroku k provedení skutečného konsolidovaného celounijního mapování podmořských kabelových infrastruktur a posouzení rizik, zranitelností a závislostí podmořských kabelových infrastruktur, zejména u vysoce rizikových dodavatelů. Posouzení by mělo zahrnovat návrhy na zmírňující opatření, včetně toho, která rizika, zranitelnosti a závislosti by mohly být řešeny prostřednictvím projektů evropského zájmu v oblasti kabelů v souladu s tímto doporučením s cílem zaplnit strategické mezery a vytvořit nová propojení, která by zvýšila odolnost a minimalizovala rizika. Tento krok by rovněž zahrnoval úvahy týkající se harmonizace zátěžových testů, například pokud jde o dobu reakce a nápravy, jakož i o organizaci kapacit pro reakci na incidenty a pro nápravu, a to napříč hranicemi mezi civilní a vojenskou sférou a mezi jednotlivými státy a regiony.

(27) Expertní skupina by měla sloužit jako fórum pro výměnu informací mezi členskými státy navzájem a s Komisí, které by měly spolupracovat na určení případných nedostatků ve stávajícím legislativním rámci a vytvářet synergie. Mohlo by to zahrnovat informace o znalosti situace, incidentech a reakci na ně, jakož i o používaných osvědčených postupech. Výměna informací by měla probíhat pravidelně a strukturovaně a na odpovídajícím stupni důvěrnosti, případně včetně utajení. V jednotlivých případech by mělo být umožněno zapojení třetích zemí, například v rámci dvoustranných mezinárodních dohod.

(28) Cílem tohoto doporučení je podpořit zavádění nebo významnou modernizaci podmořské kabelové infrastruktury prostřednictvím projektů evropského zájmu v oblasti kabelů v souladu s právem EU, včetně pravidel státní podpory. Za tímto účelem je důležité, aby byly členské státy vybízeny ke spolupráci s Komisí prostřednictvím expertní skupiny s cílem pomoci Komisi při navrhování seznamu strategických projektů evropského zájmu v oblasti kabelů, jež splňují řadu kritérií uvedených v tomto doporučení.

([14]) Měly by být například zohledněny výsledky zátěžových testů v odvětví energetiky provedených v rámci doporučení o odolnosti kritické infrastruktury.

([15]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/61/EU ze dne 15. května 2014 o opatřeních ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací (Úř. věst. L 155, 23.5.2014, s. 1).

(29) Na základě výše uvedeného konsolidovaného celounijního posouzení se expertní skupina vyzývá, aby navrhla seznam projektů evropského zájmu v oblasti kabelů a způsob, jakým by řešily zjištěné strategické nedostatky, rizika, zranitelnosti a závislosti z pohledu celé EU. S výhradou příslušných základních pravidel by tento seznam mohl být posuzován v rámci programů financování Unie, do jejichž působnosti tyto projekty spadají, zejména podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1153 ([16]) (dále jen „nařízení o Nástroji pro propojení Evropy“), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ([17]) (dále jen „nařízení o NPP III“), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([18]) (dále jen „nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost“), a v rámci strukturálních fondů. V příslušných případech by se tento seznam mohl zohlednit v základních aktech nebo jejich přílohách prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci, jako je tomu v případě nařízení o Nástroji pro propojení Evropy. Žádné posouzení podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ([19]) (dále jen „nařízení o nástroji NDICI – Globální Evropa“) by nemělo vést ke zpoždění projektů, které již byly vytvořeny v rámci strategie Global Gateway.

(30) Kritéria pro určení projektů evropského zájmu v oblasti kabelů by mohla vycházet z následujícího: Zaprvé, základním předpokladem je, že mapování by mělo poskytnout důkazy o určitém nedostatku v podmořské kabelové infrastruktuře, včetně potřeby zřídit nové nebo alternativní bezpečné trasy nebo zvýšit kapacitu či odolnost stávající podmořské kabelové infrastruktury. Dále by projekty evropského zájmu v oblasti kabelů měly významně přispět ke zvýšení bezpečnosti dodavatelského řetězce podmořských kabelových infrastruktur. A konečně by projekty evropského zájmu v oblasti kabelů měly mít geostrategický význam s ohledem na zájmy Unie a jejích členských států a měly by splňovat potřeby v oblasti konektivity, které jsou příliš rizikové na to, aby mohly být řešeny pouze soukromými investicemi.

(31) Kritéria provádění, která by mohla být zohledněna u strategických projektů, zahrnují zajištění významné nové investice, která přinese významné nové schopnosti z hlediska bezpečnosti, výkonnosti a odolnosti, bezpečnosti dodavatelského řetězce a udržitelnosti. Zvýšení výkonnosti by se týkalo zejména kapacity toku dat a nízké latence. Zvýšení bezpečnosti a odolnosti by zahrnovalo stanovení rozsahu fyzické a logické nadbytečnosti v projektu, vysoké bezpečnostní standardy a vyspělé technologie, jako jsou senzorové a monitorovací systémy, jakož i kapacitu loďstva pro nasazení, údržbu a opravy.

(32) Při provádění by strategické projekty měly zvýšit udržitelnost podmořských kabelových infrastruktur tím, že sníží jejich dopad na klima, energetiku a životní prostředí celkově.

(33) Na základě významné spolupráce s mezinárodními strategickými partnery, zejména prostřednictvím rad pro obchod a technologie a digitálních partnerství, a v souladu se závěry Rady o digitální diplomacii EU ze dne 26. června 2023 by členské státy měly být v koordinaci s Unií vyzývány k posílení svého úsilí o rozvoj bezpečných, důvěryhodných a odolných podmořských kabelových infrastruktur v souladu s přístupem stanoveným v tomto doporučení. Budou-li vytvořeny, měly by projekty evropského zájmu v oblasti kabelů přispět k zajištění toho, aby EU měla prostředky k bezpečnému spojení se svými strategickými partnery. Týká se to zejména strategických projektů souvisejících se spoluprací v oblasti arktické, transatlantické a transpacifické konektivity. Strategie Global Gateway poskytuje EU a jejím členským státům rámec pro rozvoj úzké spolupráce s příslušnými mezinárodními partnery s cílem umožnit důvěryhodnou, bezpečnou a odolnou digitální konektivitu mezi EU a zeměmi a regiony, na které se zaměřuje nařízení o nástroji NDICI – Globální Evropa a nařízení o NPP III, v subsaharské Africe, Latinské Americe a Karibiku, asijsko-tichomořském regionu a v zemích evropského sousedství a procesu rozšíření. S ohledem na potřebu zachovat soudržný přístup k bezpečným, důvěryhodným a odolným podmořským kabelovým infrastrukturám a zajistit doplňkovost mezi vnitřními a vnějšími činnostmi by členské státy měly být vyzývány k tomu, aby využívaly expertní skupinu ke koordinaci a vzájemnému informování, k informování Komise a Evropské služby pro vnější činnost, a to o záležitostech, které spadají do oblasti působnosti tohoto doporučení, jak v souvislosti s dvoustrannými výměnami se třetími zeměmi, tak s mnohostrannou spoluprací.

([16]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1153 ze dne 7. července 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro propojení Evropy a zrušují nařízení (EU) č. 1316/2013 a (EU) č. 283/2014 (Úř. věst. L 249, 14.7.2021, s. 38).

([17]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III) (Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1).

([18]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

([19]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1).

(34) Členské státy by měly být vybízeny k tomu, aby v souladu se zásadami, cíli a nástroji digitální diplomacie EU koordinovaně pracovaly na mnohostranných fórech a fórech zahrnujících více zainteresovaných subjektů, včetně skupiny G7 a Mezinárodní telekomunikační unie (ITU).

(35) EU by měla usilovat o další prohloubení spolupráce s NATO v oblasti odolnosti, včetně kritických podmořských kabelových infrastruktur, v souladu se třetím společným prohlášením o spolupráci mezi EU a NATO ([20]), podporovat doplňkovost úsilí a zamezit zbytečnému zdvojování, a to při plném dodržování zásad vzájemné otevřenosti a transparentnosti, reciprocity a inkluzivnosti, jakož i rozhodovací samostatnosti každé organizace. Na základě doporučení závěrečné hodnoticí zprávy pracovní skupiny EU–NATO ([21]), v souvislosti se strukturovaným dialogem o odolnosti, by měli pracovníci EU usilovat mimo jiné o další podporu sdílení znalosti situace s pracovníky NATO.

(36) Tím, že toto doporučení přispívá k mobilizaci investic s transformačním dopadem, přispívá k cílům strategie Global Gateway, jimiž je posílení globální digitální konektivity, v souladu s hodnotami a normami EU. V návaznosti na toto doporučení by členské státy měly uplatňovat přístup „tým Evropa“ a využívat stávajících řídících struktur vytvořených EU a jejími členskými státy za účelem provádění strategie Global Gateway a plánů hospodářských investic.

(37) Vzhledem k tomu, že podmořské kabelové infrastruktury obvykle realizují soukromé zúčastněné strany, a s ohledem na strategické zájmy Unie i jejích členských států by projekty evropského zájmu v oblasti kabelů, pokud budou vytvořeny, měly být financovány ze soukromých zdrojů, které mohou být v případě potřeby podpořeny kombinací prostředků z rozpočtu Unie a vnitrostátního rozpočtu, a to v souladu s pravidly státní podpory. Programy financování Unie lze využít ve spojení s financováním od Evropské investiční banky, národních podpůrných bank, jiných rozvojových a veřejných finančních institucí, jakož i od finančních institucí soukromého sektoru a investorů ze soukromého sektoru, a to i prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru v souladu s příslušnými ustanoveními upravujícími využívání rozpočtu Unie.

(38) Nařízení o Nástroji pro propojení Evropy v současnosti financuje podmořské kabely jako páteřní sítě spojující území EU a Unii se třetími zeměmi. Výrazný přebytek počtu zájemců o účast v souvisejících výzvách naznačuje rostoucí poptávku po financování bezpečných, odolných a vysoce výkonných podmořských kabelů. Vzhledem ke konzistentním nákladům a rizikům je finanční podpora Nástroje pro propojení Evropy zásadní pro snížení rizik, přilákání soukromých investic a zajištění financovatelnosti projektů.

(39) Evropská komise může zvážit zlepšení využívání finančních nástrojů a nástrojů kombinování zdrojů na podporu projektů evropského zájmu v oblasti kabelů využitím rozpočtu nařízení o Nástroji pro propojení Evropy a dalších příslušných nástrojů s cílem přilákat soukromý kapitál a působit za tržních podmínek, k čemuž jsou členské státy nabádány přispívat, případně prostřednictvím svých národních podpůrných bank a institucí. Prostředkem k financování projektů evropského zájmu v oblasti kabelů může být program InvestEU.

(40) Tímto doporučením by neměla být dotčena příslušnost členských států, pokud jde o činnosti týkající se veřejné bezpečnosti, obrany a národní bezpečnosti a činnosti státu v oblasti trestního práva, včetně práva členských států vyloučit ze svých trhů poskytovatele nebo dodavatele z důvodů národní bezpečnosti,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

1. **ROZSAH PŮSOBNOSTI A CÍLE**

1) Toto doporučení stanoví řadu cílených opatření, která by členské státy mohly provádět na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie s cílem:

   a) pravidelně posuzovat a zlepšovat bezpečnost a odolnost stávajících a nových podmořských kabelových infrastruktur a

([20]) Společné prohlášení o spolupráci mezi EU a NATO, které 10. ledna 2023 podepsali generální tajemník NATO, předseda Evropské rady a předsedkyně Evropské komise.

([21]) Pracovní skupina EU–NATO pro odolnost kritické infrastruktury, závěrečná hodnoticí zpráva, 29. června 2023.

b) podporovat zavádění nebo významnou modernizaci podmořských kabelových infrastruktur prostřednictvím projektů evropského zájmu v oblasti kabelů, které splňují některou z následujících podmínek:

1) zahrnují alespoň dva členské státy;

2) spojují členský stát s jedním nebo několika jeho ostrovy, nejvzdálenějšími regiony nebo zámořskými zeměmi a územími;

3) vytvářejí nebo významně posilují konektivitu mezi jedním nebo více členskými státy a třetími zeměmi, včetně přistupujících zemí a zemí evropského sousedství, přímo nebo nepřímo prostřednictvím jiných kabelových infrastruktur propojených s Unií.

2. DEFINICE

2) Pro účely tohoto doporučení se „podmořskou kabelovou infrastrukturou“ rozumí samotný podmořský komunikační kabel, ale také veškerá infrastruktura související s jeho výstavbou, provozem, údržbou a opravami.

3) V ostatních případech se použijí definice uvedené ve směrnici (EU) 2022/2555 (dále jen „směrnice NIS 2“).

3. OPATŘENÍ NA ÚROVNI ČLENSKÝCH STÁTŮ

3.1. Bezpečnost

4) Členské státy se vyzývají, aby podporovaly vysokou úroveň bezpečnosti podmořské kabelové infrastruktury bez ohledu na jejího vlastníka a v příslušných a patřičných případech jednaly v souladu s požadavky stanovenými ve směrnici (EU) 2018/1972 (dále jen „evropský kodex pro elektronické komunikace“), směrnici NIS 2 a směrnici (EU) 2022/2557 (dále jen „směrnice o odolnosti kritických subjektů“), jakož i s příslušnými opatřeními v rámci strategie EU pro námořní bezpečnost. Vyzývají se, aby zajistily, že infrastruktura bude odpovídajícím způsobem spravována a kontrolována tak, aby byla chráněna před vnějšími hrozbami a byla zachována její bezpečnost, včetně bezpečnosti údajů vyměňovaných prostřednictvím této infrastruktury. Členské státy se vyzývají, aby přitom zohlednily příslušné bezpečnostní normy na úrovni obrany, aby usnadnily spolupráci s vojenskými subjekty.

5) Členské státy by měly počítat s tím, že budou vyžadovat potřebné informace od organizací zastupujících podniky nebo v případě potřeby od jednotlivých podniků za účelem sledování bezpečnosti a odolnosti podmořských kabelových infrastruktur. Tyto informace by mohly být využity k vytvoření, doplnění a aktualizaci vnitrostátního mapování podmořských kabelových infrastruktur a doplnění chybějících informací ve stávajícím shromažďování údajů. Při shromažďování nebo výměně informací by se měla zachovávat důvěrnost předmětných informací a chránit bezpečnost a obchodní zájmy dotčených subjektů v souladu s platnými pravidly EU.

6) Členské státy se vyzývají, aby s ohledem na příslušná stávající posouzení rizik na úrovni EU a výsledky zátěžových testů provedly vnitrostátní posouzení rizik v oblasti kybernetické bezpečnosti a fyzické bezpečnosti podmořských kabelových infrastruktur a jejich dodavatelských řetězců. Vnitrostátní posouzení by byla relevantnější, pokud by zahrnovala mapování stávajících a plánovaných infrastruktur a pokud by zohledňovala technická i netechnická kritéria bezpečnostních rizik.

7) Členské státy se vyzývají, aby při provádění směrnice NIS 2 posílily povinnosti dodavatelů a provozovatelů, a to s přihlédnutím k opatřením na úrovni Unie podle tohoto doporučení, s cílem zajistit bezpečnost citlivých částí infrastruktur, jakož i v příslušných případech například povinnost poskytovat relevantní informace příslušným vnitrostátním orgánům, pokud jde o plánované změny v podmořských kabelových infrastrukturách, a požadavky, aby specifické komponenty a systémy informačních technologií byly předem testovány vnitrostátními auditními/certifikačními laboratořemi z hlediska bezpečnosti a integrity.

3.2. **Pravidelné zátěžové testy subjektů**

8) Doporučuje se, aby členské státy vyzývaly provozovatele podmořských kabelových infrastruktur k pravidelným zátěžovým testům založeným na společných zásadách na úrovni Unie a podporovaly je, zejména v rámci konsolidovaného celounijního posouzení rizik, zranitelností a závislostí podmořských kabelových infrastruktur v bodech (16) až (20).

9) Tyto testovací akce by mohly být finančně podporovány z programu Digitální Evropa podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ([22]) (dále jen „nařízení o programu Digitální Evropa“), zejména v rámci jeho pracovního programu pro kybernetickou bezpečnost na období 2023–2024.

3.3. **Zrychlené vnitrostátní povolovací postupy**

10) Členské státy se vyzývají, aby zajistily, že správní žádosti týkající se plánování, pořizování, výstavby, provozu, údržby a oprav podmořských kabelových infrastruktur budou zpracovávány online a účinně a včas. Za tímto účelem se všechny dotčené vnitrostátní orgány vybízejí k tomu, aby byly tyto žádosti vyřízeny tak rychle, jak je to jen z právního hlediska možné.

11) Pokud tento status ve vnitrostátním právu existuje, členským státům by mělo být doporučeno, aby přiznaly podmořským kabelovým infrastrukturám status nejvyššího možného vnitrostátního významu a zacházely s nimi jako s takovými v rámci povolovacích postupů, včetně těch, které se týkají posuzování vlivů na životní prostředí, a pokud tak stanoví vnitrostátní právní předpisy, územního plánování.

12) Členské státy se vyzývají, aby bezpečnost a odolnost podmořských kabelových infrastruktur považovaly za naléhavý důvod převažujícího veřejného zájmu ve smyslu čl. 6 odst. 4 a čl. 16 odst. 1 písm. c) směrnice 92/43/EHS a za nadřazený veřejný zájem ve smyslu čl. 4 odst. 7 směrnice 2000/60/ES. Členské státy se proto vyzývají, aby plánování, pořizování, výstavbu, provoz, údržbu a opravy podmořských kabelových infrastruktur považovaly za převažující veřejný zájem za předpokladu, že jsou splněny ostatní podmínky stanovené v těchto ustanoveních.

13) Členské státy se vybízejí, aby jmenovaly orgán odpovědný za usnadňování a koordinaci správních žádostí týkajících se plánování, pořizování, výstavby, provozu, údržby a oprav podmořských kabelových infrastruktur. Tento orgán by pak mohl jmenovat koordinátora, který by sloužil jako jednotné kontaktní místo, a svolat pracovní skupinu, v níž by byly zastoupeny všechny orgány zapojené do správních žádostí za účelem vypracování harmonogramu udělování povolení a sledování a koordinace jeho provádění.

14) Pokud rozhodnutí, která mají být přijata, vyžadují zapojení dvou nebo více členských států, měly by být příslušné orgány vyzvány, aby podnikly všechny nezbytné kroky k účinné a účelné spolupráci a koordinaci mezi sebou navzájem a s Komisí. Případně by se mohly zapojit orgány třetích zemí. Členské státy by měly zejména vzájemně spolupracovat na rozvoji kapacit pro údržbu a opravy podmořských kabelů. Měly by spolupracovat s Komisí na zmapování současného loďstva a výhledově definovat potřeby.

4. **OPATŘENÍ ČLENSKÝCH STÁTŮ NA ÚROVNI UNIE**

15) Činnosti a koordinace členských států uvedené v tomto oddíle by měly být prováděny v rámci neformální expertní skupiny.

([22]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/694 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí program Digitální Evropa a zrušuje rozhodnutí (EU) 2015/2240 (Úř. věst. L 166, 11.5.2021, s. 1).

4.1. **Směrem ke konsolidovanému celounijnímu posouzení rizik, zranitelností a závislostí**

16) Členské státy se vyzývají, aby byly Komisi nápomocny při mapování stávajících podmořských kabelových infrastruktur na úrovni EU na základě vnitrostátního mapování a aby toto mapování alespoň jednou ročně aktualizovaly. Mapování by mělo zahrnovat všechny příslušné související údaje, jako je dostupná a potenciální kapacita, technické vlastnosti, hlavní bezpečnostní prvky, ujednání o nadbytečnosti a/nebo peeringu, informace o vlastnictví a kontrole a charakteristiky udržitelnosti.

17) Členské státy se vyzývají, aby byly Komisi nápomocny při přezkumu stávajících posouzení a zjišťování chybějících informací, které v současné době brání konsolidovanému celounijnímu posouzení rizik, zranitelností a závislostí podmořských kabelových infrastruktur, včetně jejich kritických dodavatelských řetězců uvedených v článku 22 směrnice NIS 2, a objasnily vzájemné vazby s jinými kritickými infrastrukturami, zejména elektrickými kabely a plynovody.

18) Členské státy se vybízejí, aby Komisi navrhly opatření k doplnění chybějících informací a metodiku, která by umožnila pravidelné provádění tohoto konsolidovaného celounijního posouzení a jeho zavedení do praxe za účelem pravidelných zátěžových testů.

19) Členské státy se vyzývají, aby byly Komisi nápomocny při provádění pravidelných konsolidovaných celounijních posouzení rizik, zranitelností a závislostí podmořských kabelových infrastruktur.

20) Na základě tohoto posouzení se členské státy vyzývají, aby byly Komisi nápomocny při předkládání „souboru nástrojů pro kabelovou bezpečnost“, v němž budou stanovena zmírňující opatření, která by členské státy měly přijmout s cílem snížit rizika, zranitelnosti a závislosti, zejména v souvislosti s vysoce rizikovými dodavateli, zjištěné v konsolidovaném celounijním posouzení.

4.2. **Sdílení informací a vzájemná pomoc**

21) Členské státy by si měly pravidelně vyměňovat informace o znalosti situace, incidentech a reakci na ně, jakož i o uplatňovaných osvědčených postupech a maximalizovat tak součinnost s příslušnými orgány podle směrnice NIS 2 a směrnice o odolnosti kritických subjektů. Členské státy by si měly vzájemně nabízet pomoc, zejména s cílem zmírnit dopady na Unii jako celek.

22) Členské státy se vybízejí, aby jednaly o možnostech zavádění inovativních řešení pro odhalování a odvracení hrozeb vůči podmořským kabelovým infrastrukturám, zejména s ohledem na výsledky projektů financovaných EU.

23) Při těchto činnostech v oblasti sdílení informací a vzájemné pomoci by členské státy měly být schopny nakládat s utajovanými informacemi EU (EUCI) různých stupňů utajení. Za tímto účelem se členské státy vybízejí, aby v souladu se zásadou původce poskytly odborníky s odpovídající úrovní odborných znalostí a bezpečnostní prověrkou. Členské státy by rovněž měly určit vhodný stupeň utajení sdílených informací a zajistit, aby byly k dispozici schválené nástroje pro účinnou výměnu na různých stupních utajení EUCI.

4.3. **Projekty evropského zájmu v oblasti kabelové infrastruktury**

24) Členské státy by měly být Komisi nápomocny při předložení návrhu seznamu strategických projektů evropského zájmu v oblasti kabelové infrastruktury, včetně jejich naléhavosti a časového harmonogramu, u nichž by se mohlo uvažovat o podpoře prostřednictvím programů Unie doplněných vnitrostátními prostředky s cílem zaplnit strategické mezery a vytvořit nová propojení.

25) Členské státy by měly na základě stávajících posouzení poskytovat Komisi poradenství tím, že určí ta rizika, zranitelnosti a závislosti, které by mohly být řešeny prostřednictvím projektů evropského zájmu v oblasti kabelové infrastruktury v souladu s tímto doporučením.

26) Členské státy se vyzývají, aby navrhly seznam strategických projektů, které by splňovaly následující kritéria, aniž by byla dotčena pravidla příslušných programů Unie zvažovaných pro financování nebo pravidla státní podpory:

a) projekt zaplňuje mezeru v podmořských kabelových infrastrukturách, která vyplývá z mapování, což může vyřešit potřebu zřídit nové nebo alternativní bezpečné trasy nebo zvýšit kapacitu a odolnost stávajících podmořských kabelových infrastruktur;

b) projekt přispívá k významnému zvýšení bezpečnosti dodavatelského řetězce prostřednictvím opatření, která mají při výběru dodavatele zajistit dostupnost součástí, technologií, systémů a know-how potřebných při plánování, pořizování, výstavbě, provozu, údržbě a opravách podmořských kabelových infrastruktur; projekty, do kterých jsou zapojeni dodavatelé, kteří byli v konsolidovaném posouzení rizik označeni jako vysoce rizikoví, by neměly být způsobilé;

c) projekt by měl mít geostrategický význam s ohledem na zájmy Unie a jejích členských států, zejména s cílem zajistit vysokou úroveň bezpečnosti podmořské kabelové infrastruktury EU;

d) projekt splňuje potřeby v oblasti konektivity, které nebudou vzhledem k souvisejícím rizikům uspokojeny pouze soukromými investicemi, a

e) pokud projekt zahrnuje financování podle nařízení (EU) 2021/947 (dále jen „nařízení o nástroji NDICI – Globální Evropa“) a nařízení (EU) 2021/1529 (dále jen „nařízení o NPP III“), je třeba dále zvážit míru použitelnosti kritérií a) až d) a to, zda je projekt již vypracován v rámci strategie Global Gateway.

27) Doporučuje se, aby členské státy byly Komisi nápomocny při provádění každoročního přezkumu seznamu strategických projektů a jeho aktualizace na základě konsolidovaných celounijních posouzení rizik, zranitelností a závislostí podmořských kabelových infrastruktur v bodě (19). Kromě toho se členské státy vybízejí, aby Komisi poskytovaly poradenství ohledně toho, jak by strategické projekty měly řešit zjištěná rizika, zranitelnosti a závislosti. Za tímto účelem se členské státy vyzývají, aby zohlednily následující kritéria:

a) zda projekt splňuje určité bezpečnostní požadavky zajišťující vysokou úroveň bezpečnosti;

b) zda projekt významně zvyšuje výkonnost a odolnost podmořských kabelových infrastruktur;

c) zda projekt zmírňuje rizika spojená se závislostí na subjektech přímo či nepřímo ovládaných třetími zeměmi, které byly v konsolidovaném posouzení rizik označeny za vysoce rizikové, bez ohledu na vysoce rizikové dodavatele uvedené ve sdělení Komise C(2023) 4049, a zda zmírňuje rizika spojená s možným narušením dodávek součástí (včetně koncových zařízení u vedení), technologií, služeb a systémů, včetně změn cen nebo nižšího výkonu nebo alternativních zdrojů dodávek, a to během celé doby životnosti podmořské kabelové infrastruktury, a

d) zda projekt zvyšuje udržitelnost podmořských kabelových infrastruktur tím, že snižuje jejich dopad na klima, energetiku a životní prostředí celkově.

4.4. **Mezinárodní spolupráce**

28) Členské státy a Unie, které pracují v rámci přístupu „tým Evropa“ ([23]) a vycházejí ze stávající mezinárodní spolupráce, by měly být vyzvány ke spolupráci při podpoře rozvoje bezpečných, důvěryhodných a odolných podmořských kabelových infrastruktur se třetími zeměmi, strategickými partnery a na vícestranných fórech a fórech zahrnujících více zainteresovaných subjektů v souladu s přístupem stanoveným v tomto doporučení, zejména s ohledem na podporu projektů evropského zájmu v oblasti kabelů.

([23]) Tým Evropa usiluje o sdílení zdrojů a odborných znalostí a skládá se z Unie, jejích členských států – včetně jejich prováděcích agentur a veřejných rozvojových bank – jakož i z Evropské investiční banky (EIB) a Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD).

5. FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ EVROPSKÉHO ZÁJMU V OBLASTI KABELOVÉ INFRASTRUKTURY

29) Projekty evropského zájmu v oblasti kabelové infrastruktury by měly být financovány ze soukromých zdrojů, které mohou být v případě potřeby a vhodnosti podpořeny programy Unie, zejména nařízením (EU) 2021/1153 (dále jen „nařízení o Nástroji pro propojení Evropy“), případně doplněny vnitrostátními zdroji podle pravidel státní podpory nebo případně v souladu s nimi ([24]). Financování ze strany Unie by mohlo být prováděno prostřednictvím grantů, zadávání veřejných zakázek, operací kombinování zdrojů, včetně těch současných v rámci programu InvestEU, nebo partnerství veřejného a soukromého sektoru podle pravidel příslušných programů.

30) Členské státy se vyzývají, aby v případě potřeby a vhodnosti zvážily možnost přispět k financování projektů evropského zájmu v oblasti kabelové infrastruktury, mimo jiné prostřednictvím účasti svých národních podpůrných bank a institucí nebo jiných prováděcích partnerů v oblasti nástrojů nebo operací kombinování zdrojů na úrovni EU ([25]) s využitím rozpočtu z programu Nástroj pro propojení Evropy. To by mělo maximalizovat dopad příspěvků z veřejného financování, mobilizovat soukromé financování a usnadnit navrhování investic podle pravidel státní podpory nebo případně v souladu s nimi ([26]). Práce expertní skupiny může být podkladem pro přípravu projektů v rámci Nástroje pro propojení Evropy, které vypracovávají prováděcí partneři.

31) S cílem zajistit, aby vnitrostátní investice byly v souladu s pravidly státní podpory, členské státy, které společně investují do projektů evropského zájmu v oblasti kabelové infrastruktury vybraných k financování podle nařízení o Nástroji pro propojení Evropy nebo kterým byla podle uvedeného nařízení udělena značka kvality „pečeť excelence“, se vyzývají, aby prozkoumaly možnost navrhnout opatření podpory, která splňují všechny podmínky ([27]) stanovené v nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ([28]) a jeho změnách. Členské státy se rovněž vyzývají, aby prozkoumaly, zda lze projekty evropského zájmu v oblasti kabelové infrastruktury podpořit nákupem kapacity pro veřejné využití.

32) Za účelem financování projektů evropského zájmu v oblasti kabelové infrastruktury mohou členské státy zvážit možnost využít složku členského státu v rámci Programu InvestEU s cílem přispět k finančním produktům realizovaným prováděcími partnery Programu InvestEU, jako jsou národní podpůrné banky a instituce, skupina Evropské investiční banky nebo jiné mezinárodní finanční instituce, a to v souladu s pravidly daných programů financování.

33) Financování projektů evropského zájmu v oblasti kabelů by mohlo rovněž probíhat prostřednictvím finančních nástrojů, například kapitálových fondů. Členské státy se vyzývají, aby za účelem podpory podmořských kabelových infrastruktur investovaly, a to i prostřednictvím svých národních podpůrných bank a institucí, do vnitrostátních finančních nástrojů nebo finančních nástrojů na úrovni EU.

6. PŘEZKUM

34) Členské státy se vyzývají, aby spolupracovaly s Komisí na posouzení účinků tohoto doporučení do prosince 2025 s cílem stanovit vhodné navazující kroky. Toto posouzení by mělo zohlednit konsolidované celounijní hodnocení v bodech (16) až (20) a pokrok v provádění projektů evropského zájmu v oblasti kabelů.

([24]) Členské státy mohou případně navrhnout také významný projekt (projekty) společného evropského zájmu v oblasti kabelové infrastruktury v souladu s kritérii stanovenými ve sdělení o významných projektech společného evropského zájmu (sdělení „Kritéria pro analýzu slučitelnosti státní podpory, která má podpořit realizaci významných projektů společného evropského zájmu, s vnitřním trhem“ (Úř. věst. C 528, 30.12.2021, s. 10).

([25]) Jak je definováno v čl. 2 bodě 6 nařízení 2018/1046 (finanční nařízení).

([26]) Podle zásady tržně jednajícího hospodářského subjektu nezvýhodňují transakce prováděné členskými státy podniky, a tudíž nepředstavují státní podporu, pokud jsou prováděny za stejných podmínek (a tedy se stejnou úrovní rizika a výnosů) veřejnoprávními a soukromými subjekty, které jsou ve srovnatelné situaci (transakce *pari passu*). Viz oddíl 4.2 sdělení Komise o pojmu státní podpora uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. C 262, 19.7.2016).

([27]) Podpora na zavedení podmořského kabelu, která splňuje všechny podmínky kapitoly I a zvláštní podmínky článku 52b nařízení (EU) č. 651/2014, se považuje za slučitelnou s vnitřním trhem ve smyslu čl. 107 odst. 2 nebo 3 Smlouvy a je vyňata z oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy.

([28]) Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1).

7. **ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ**

35) Toto doporučení je určeno členským státům.

V Bruselu dne 26. února 2024.

Za Komisi
Thierry BRETON
člen Komise